

FÖRSVARETS

FORUM

nr 3 • 2013

Försvarsmaktens personaltidning

EN STOLT GENERAL

Första testet för Frida

Uppdrag Ungern

Wiseman avslöjad
(han håller inte på Blåvitt)

NY VETERANUTREDNING • PRIDE KOMPETENSUTVECKLAR • SPECIALFÖRBANDEN TILL SJÖSS

INNEHÅLL

19-21

Aktuellt: Nya dykgaser testade	4
ME 03 på plats.....	5
Lönsammare utbildning.....	6
Fokus: GMU-uttagning.....	7-9
Veteranarbetet fortsätter	12-13
1,25 meter bakom ÖB	15-18
Wiseman i exklusiv intervju	22-24
Åsikten och Bilden	26-27

FÖRSTASIDAN

FOTO:
ANNA NORÉN/
COMCAM

"Vad håller du på med?"

Den frågan ställde vi i vår senaste rekryteringskampanj. En kampanj som ifrågasattes av några men som uppskattades av desto fler. Ungefär 15 000 sökte till GMU efter kampanjen och det är "all time high". Bra – för personalförsörjningen är en av de strategiska frågor vi har att jobba med. Vi måste nå målen, inte minst vad gäller GSS/T. Utan personal, ingen försvarsmakt.

Apropå "vad håller du på med?":

I det här numret av Försvarets forum kan du som läsare följa med mig till Djibouti och "Operation Atalanta". Varför?

Jo, för jag vill bland annat visa hur bra jobb vi gör och hur efterfrågade vi är. Egentligen hade jag inte behövt åka ända till Afrika för att få det bekräftat. Det hade räckt med att följa med på ett eftersök med hemvärnet, men nu ville jag önska sjömännen och soldaterna ombord på HMS Carlskrona lycka till inför deras uppdrag utanför Somalias kust. Dessutom ville jag på plats sätta mig in i de utmaningar som finns på Afrikas horn. Med mig på resan hade jag Försvarsmaktens insatschef, generallöjtnant Anders Silwer. Han fortsatte sedan till Uganda för att besöka de svenskar som utbildar somaliska soldater.

Vårt deltagande i "Operation Atalanta" och "EU Training Mission Somalia" är två bra exempel på hur Försvarsmakten används som ett verktyg i Sveriges säkerhetspolitiska verktygslåda. Vi är ständigt beredda att lösa de uppgifter vi blir ålagda – hemma och borta.

Regeringen fattade nyligen beslut kring vår framtida personalstruktur. Ytterligare beslut kopplade till vår långsiktiga ekonomi är sannolikt att vänta. Dessutom ska försvarsberedningen om några månader lämna en första rapport. Ibland kan vi känna att framtiden känns osviss. Men vi gör alla ett bra jobb – oaktat var i organisationen vi finns. Försök att bära det med er!

Passa på att njuta av våren, nu när den äntligen är i antågande.

Sverker Göranson
Överbefälhavare

REDAKTIONEN

Försvarsmaktens personaltidning finns även på www.forsvarsmakten.se och emilia. kontakt: ff-red@mil.se telefon: 08-788 88 88 (Informationsstaben)

ansvarig utgivare
ERIK LAGERSTEN, informationsdirektör

Nästa manusstopp: 13 maj 2013
Beräknad utgivningsdag: 3 juni 2013

redaktör
DAG ENANDER
Försvarsmaktens informationsstab

grafisk formgivare
INGELA BERGSTRÖM
FMV, Grafisk produktion, Stockholm

Tryckt hos Elanders Sverige AB

Redaktionen förbehåller sig rätten att bearbeta inkommet material. Enskilda artiklar ger inte nödvändigtvis uttryck för Försvarsmaktens officiella ståndpunkt. För ej beställt material ansvaras ej. ISSN 1100-8245

Linnéa vann Gladiatorerna

Håll där Linnéa Johansson, soldat på A9 som läser till specialistofficer.

Du gick och vann Gladiatorerna. Hur kändes det?

– Helt sjukt. Det fanns inte på min karta att jag skulle vinna. Först trodde jag inte jag skulle bli utvald, sedan trodde jag inte jag skulle vinna min omgång, därefter kändes det som om semifinal skulle bli stoppet så när jag gick över mållinjen först i finalen så släppte alla känslorna. Det

är fortfarande lite svårt att fatta att jag vann.

Förstapriset är 250 000 kronor. Vad ska du göra med pengarna?

– En del kommer jag att använda för att bjuda mina tre småsyskon på en resa för. Resmålet är inte klart men någonstans varmt.

Vad måste man träna på om man blir sugen på att söka?

– Jag tränade faktiskt inget speciellt, det fanns inte tid för

det. Men jag tror att vi i Försvarsmakten är ganska väl förberedda för Gladiatorerna genom att vi övar närstrid, löpning och styrka. Det gör oss allsidiga, vilket är ett måste om man ska vara med.

Om det blir en kommande säsong av Gladiatorerna är inte klart, hälsar produktionsbolaget – men tipsar om att hålla koll på TV4:s hemsida under våren.

TEXT: DAG ENANDER/INFOS

FOTO: TV4

Struligt med ställföreträdarregel

Är du chef men inte har riktigt koll på ställföreträdanderegeln?

I så fall finns det risk att det blir struligt för dina medarbetare när du inte är på plats.

Konsekvensen för dig som saknar en attesterande chef blir nämligen exempelvis att om du ska iväg på resa i tjänsten, beställer resan i Prio, så kan i slutändan inte åka eftersom det inte finns någon på andra sidan som attesterar.

– Varje chef måste lägga in en "aktiv" ställföreträdare när denne ska vara borta från arbetet. Då får en annan chef de personelhändelser i Prio som den ordinarie chefen skulle få. Vid oplanerad frånvaro är det viktigt att det finns passiva ställföreträdarregler inlagda, som andra chefer har möjlighet att aktivera själva. Och lägg gärna in flera chefer, säger Johan Ahlmark, driftsledare på HR-centrum.

För att slippa problem måste varje chef se till att ha "passiva" ställföreträdare i Prio. Då kan andra chefer gå in och ta emot händelser i Prio när chefen inte är på plats eller blir sjuk. Den närmaste överordnade chefen bär ansvaret att varje medarbetare har en chef i Prio som attesterar reseräkningar, semester och beställningar.

En vanlig missuppfattning är att man som chef automatiskt blir inaktiv i Prio när man åker på insats eller blir föräldraledig. Så är det inte. Det personaladministrativa flödet fortsätter när chefen är borta. Det fortsätter att flöda resebeställningar och annat från chefens medarbetare till chefen ända tills det finns en ställföreträdare i systemet.

TEXT: TITTI EMTEFALL/FM HRC

Dina synpunkter gör HRC bättre

Har du synpunkter på obegripliga administrativa rutiner eller klagomål på tillgängligheten?

Använd kundombudsmannen – det är uppmaningen från HR-centrum.

– Alla medarbetares synpunkter kommer ligga till grund för hur vi förbättrar vår service, säger Lena Sköld, chef för HR-centrum.

Under 2013 fokuserar HR-centrum på cheferna för att ge dem extra stöd i mötet med sina medarbetare. Senaste tjänsten som lanserats och som tagits

emot mycket positivt är Chefslinjen till HR Direkt. Linjen ger chefer bättre möjlighet att få ännu snabbare stöd i personalfrågor.

– Inom HR-centrum jobbar vi med ständiga förbättringar, genom att hela tiden försöka utveckla våra arbetssätt. Fler förbättringar är på gång och vi vill gärna ta del av dina idéer, säger Lena Sköld.

Alla som kontaktar HR-centrum är kunder, oavsett om det är chefer, medarbetare eller externa. Kundbegreppet skapar ett förhållningssätt där HR-centrum är "leverantören" som skall ge den som kontaktar oss ett professionellt bemötande.

HR-centrums kundombudsman nås på kundombudsman-fmhrcc@mil.se

TEXT: HENRIK EMILSSON/
FM HRC

Alternativa andningsgaser ger effektivare dykning

I vintras gjordes prov- och försöksdykningar med nya tryckkammersystem och andningsgaser samt framtagning av dekompressionstabeller i kanadensiska Toronto.

Sverige liksom Holland, Nya Zeeland och Storbritannien skickade personal i form av dykare och observatörer för att ta del av projektet.

Trimix som den nya andningsgasen heter är framtagen för att kunna dyka djupare och längre med. I första hand är dessa dekompressionstabeller avsedda för OM dyksystem 10, men kommer även att beröra bland annat EOD dyksystem 12.

– Det gick väldigt bra, det var kompetenta personer som sysslar med det här och det var även lärorikt och kul att se hur andra länder jobbar med det,

säger korpral Joakim Sandberg från Fjärde Sjöstridsflottiljen.

Han var en av dykarna som besökte Kanada. Tanken med det svenska deltagandet var att få en djupare kunskap om hur verksamheten genomförs vid avancerade prover och dykningar, och dess användning, samt hur utvecklingen och framtagning av dekompressionstabeller görs.

– Jag trodde att skulle vara fler dykningar än vad det var, men de var väl genomförda och med mycket krut lades på säkerheten, säger Joakim Sandberg.

Nu väntar en till omgång av försöksdykningar i oktober eller eventuellt någon gång nästa år för att se vad det ger för resultat.

TEXT: LEAH JORSELL/
4.SJÖSTRIDSELV

FOTO: PRIVAT

VAD ÄR TRIMIX?

Ett samlingsbegrepp för olika blandningar av syre, kväve och helium som används som andningsgas vid teknisk dykning. Syftet med att blanda helium i andningsgasen är att detta är betydligt mindre narkotiskt än kväve och syre. Därmed minskar risken för djupberusning. Helium blir heller inte giftigt vid förhöjda partialtryck, som syre blir. Dessutom är det lättare att andas under högt tryck. Man kan därför dyka betydligt djupare med Trimix än med både luft och nitrox.

KÄLLA: WIKIPEDIA

Nytt projekt ska locka fler

Ett nytt rekryteringsprojekt väntas ge Försvarsmakten fler sökande.

Drygt 50 nyanställda rekryteringskoordinatorer och yrkesinformatörer på förbanden får i uppgift att fånga upp blivande medarbetare.

Efter snart tre år sedan övergången från plikt till frivilligt försvar har Försvarsmakten börjat bli varm i rekryteringsuniformen. Rader av kampanjer och förbandens initiativrika arbete har resulterat i tusentals nya anställda, men än är målet inte nått.

– Det här kommer ge oss mer kraft att nå ut till fler på lokal nivå och bli mer synliga, säger Pierre Brandt, tidigare rekryteringsofficer på Amf1 men som numera är rekryte-

ringskoordinator och funktionsansvarig för det nya rekryteringsprojektet på Försvarsmaktens HR-centrum.

Det är genom försvarsmaktens pluspaket som anställningsprocessen av 25 rekryteringskoordinatorer och 26 yrkes-

informatörer har tagit fart. En stor skillnad från tidigare arbete är att mer fokus kommer att ligga på att nå ut med information och attrahera.

– Äntligen är rekrytering på väg att bli accepterad som en heltidssysselsättning. De an-

ställda kommer att få tydligare roller, vilket underlättar samordning och uppföljning, säger Pierre Brandt.

I syfte att förnya rekryteringsverksamheten kommer flera av de nyanställda direkt från den civila arbetsmarknaden. Sofia Kempe, ny rekryteringskoordinator på F21 är en av dem.

– Tidigare har jag jobbat som konsult med personalfrågor men håller på att lära mig mer om försvaret. Jag tror att det är viktigt med civil kompetens och med människor som ser på organisationen ofärgat, säger hon.

Projektet är tänkt att pågå till december nästa år.

TEXT & FOTO: LUBNA
EL-SHANTI/FM HRC

– Äntligen är rekrytering på väg att bli accepterad som en heltidssysselsättning, säger Pierre Brandt som arbetat med försvarsrekrytering sedan 2008.

Carlskronas flygplatsteam är avgörande för att helikopter 15 ska kunna landa på helikopterdeck

Med vässade sinnen i Adenviken

I tre månader har ME 03 övat, tränat och finslipat på detaljerna. Nu är förbandet redo att gå in i EU:s marina insats Operation Atalanta.

– Nu är vi tränade och samövade för att bidra till den viktiga insatsen, säger Mathias Jansson, fartygschef.

Insatsen inleddes den 6 april och det är tredje gången som Sverige deltar. Huvuduppgifterna är att tillsammans med andra enheter i EU Navfor skydda sjöfarten i det kraftigt trafikerade området i Adenviken och Indiska oceanen och eskortera World Food Programme-fartygen som transporterar förnödenheter till behovande i Somalia. I uppgiften att skydda sjöfarten ingår också att förbandet, om det behövs, ska

kunna ingripa och avvärja ett angrepp mot ett fartyg av pirater.

– Från och med den 6 april har förbandet en ny chef. ME 03 ingår då i stridsgruppen 465 som leds av den portugisiska amiralen Jorge Palma och vi tilldelas uppgifter av honom. Vi ska nu vässa våra sinnen ytterligare för att på bästa sätt bidra till att göra skillnad i området, säger Mathias Jansson.

För att lösa uppgifterna i insatsen är både Helikopter 15 och bordningsstyrkan viktiga komponenter. De gör att ett större område kan övervakas på en förhållandevis kort tid och därmed ge en bra lägesbild.

– För att lösa min uppgift med bordningsstyrkan känner jag att jag har ett professionellt och sammansvetsat team som

har tränat tillsammans i flera år, säger Magnus Augustinsson, chef för bordningsstyrkan.

Området som EU Navfor verkar inom är ungefär 1,5 gånger så stort som Europa och för HMS Carlskrona är det ungefär fem dagars gångtid från Djibouti i den norra delen till Dar-es-Salam i Tanzania i dess södra del. Den samverkan som sker mellan styrkorna, de enskilda fartygen men även handelsfartygen i området kan bli avgörande för om en attack kan avvärjas – närmaste militära enhet kan vara upp till två dagar bort från ett fartyg som blir utsatt för ett kapningsförsök.

TEXT: ANDERS KALLIN/
PAO ME 03

FOTO: ANNA NORÉN/COMCAM

PÅ NY POST

Överste Patric Hjorth är ställd till FMV:s förfogande. Där kommer han vara teknisk chef vid Anskaffningskontor Sjö vid Försvarets materielverk tills vidare, dock längst till den 31 maj 2015.

Överste Torgny Fälthammar placeras som stabschef vid FMLOG stab tills vidare, dock längst till den 31 december 2018.

Överste Anders Edqvist ställs till förfogande som Program Director med placering vid NSHP i Aix-en-Provence, Frankrike från den 1 juli tills vidare, dock senast till den 31 december 2013.

Generalmajor Berndt Grundevik ska enligt regeringsbeslut vara placerad som chef för den svenska delegationen till Neutrala nationernas övervakningskommission i Korea. Detta gäller från och med 30 september 2013 tills vidare, dock längst till den 30 april 2015.

Överste Ronald Månsson ska enligt regeringsbeslut vara placerad som chef för Försvarsmaktens Säkerhetsinspektion under tiden 21 mars 2013 till och med 30 september 2017.

Överstelöjtnant Sven Antonsson är under tiden 1 april till 1 september tjänsteförrättande chef för Markstridsskolan.

CITATET

”En modernisering och ett effektivt försvar har varje land rätt att skaffa sig. Men jag sätter inte ett likhetstecken mellan en ökad militär förmåga och ett ökat hot mot Sverige.”

Försvarsminister Karin Enström i SvD angående Rysslands militära upprustning. Fram till år 2020 ska Ryssland lägga 4300 miljarder kronor på vapenköp.

Veterantoppmöte i Stockholm

Hans Blix, FN:s tidigare vapeninspektör i Irak, och Jan Egeland, Europachef för Human Rights Watch, blir två av talarna när Världsveteranförbundet träffas på Peace & Security Summit i Stockholm 28-31 maj, under temat ”Hur kan veteraner bidra till fred och stabilitet i samhället?”. Sveriges Veteranförbund Fredsbaskrana, SVF, är Sveriges företrädare i WVf. Organisationen representerar ca 42 miljoner veteraner över hela världen. Konferensen ordnas tillsammans med bland andra Försvarsmakten, Rikspolisstyrelsen och Folke Bernadotte Akademien. Läs mer om konferensen på www.pss13.se

TEXT: PER LENNARTSSON/FREDSBASKRANA

Lönsamt läge för studier

Nu blir det enklare för dig som är gruppbefäl, soldat och sjöman att yrkesutveckla dig till specialistofficerare. Förutom halverad utbildningstid får du betalt under studietiden. I februari fattade personaldirektören beslut om villkor och förmåner under vissa utbildningar.

Stabschefen Peter Öberg på personalstaben säger att de har lyssnat på de förslag som kommit från förbanden. Tidigare värderades den inte kunskap och erfarenhet som kontinuerligt tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän, GSS/K, redan hade när de sökte specialistofficersutbildning. Istället konkurrerades de ut av direktrekryterade.

– Antagningsystemet var konstruerat så att de som kom direkt från grundläggande och kompletterande militär utbildning fick företräde till platserna på specialistofficersutbildningen. Metoden var inledningsvis nödvändig men rimmade illa med vår ambition att ta tillvara på våra medarbetares kompetens och dessutom erbjuda dessa bra utvecklingsmöjligheter. Nu har vi börjat att validera vi in erfarenhet och utbildning. Ett 80-tal elever får i år gå en kortare utbildning, säger han.

Under utbildningen får GSS/K behålla sin lön förutom

ett avdrag på 6 000 kronor. Dessutom får de rekrytörförmåner: 4 500 kronor per månad, fri mat, logi, sjukvård och tandvård och så vidare. Villkoret för detta är att soldaten eller sjömannen har jobbat i Försvarsmakten i minst fyra år. I den tiden får man räkna in värnplikt, GMU och tidigare anställningar i militär befattning, som till exempel internationell tjänst.

– Vi tycker det är rimligt att Försvarsmakten erbjuder bättre villkor till denna grupp. Försvarsmakten sparar ju in och en halv termin och får in högre kompetens i systemet, säger Peter Öberg.

En annan aspekt är att möjligheten kan sporra en del GSS/K att stanna kvar längre i sin anställning. Försvarsmaktens ambition är att GSS/K i genomsnitt

Lönsammare - men inte mindre slitigt att bli specialistofficerare.

Foto: Försvarsmakten

ska vara kvar i sin anställning i sex år. I olika undersökningar har det framkommit att utvecklingsmöjligheter är ett av de tyngst vägande skälen för soldater och sjömän att vilja stanna längre. Ett annat tungt skäl är

att dagarna fylls med bra verksamhet. Att man får öva, utbilda sig, får göra sin uppgift och ha stimulerande arbetsuppgifter.

TEXT: KRISTINA ÅSTRAND
BOHMAN/INFOS

ÄVEN CIVILANSTÄLLDAS KOMPETENS TAS TILLVARA

Särskild officersutbildning

Civilanställda med akademisk examen kan få gå en särskild officersutbildning på en till två terminer med löneförmåner för att därefter få anställning som officerare. Det gäller exempelvis meteorologer, civilingenjörer, psykologer, läkare och sjuksköterskor.

Grundläggande militär utbildning

Civilanställda som så småningom vill bli specialistofficerare eller officerare men som saknar grundläggande militär utbildning, GMU, eller värnplikt, kan få möjlighet att göra GMU med löneförmåner.

EN MER FLEXIBEL SPECIALISTOFFICERSUTBILDNING

I juni ska OR-projektet i Halmstad presentera ett koncept för nya specialistofficersutbildningar med flexibelt genomförande.

Dagens utbildningar bygger på att kadetterna har förkunskaper från värnpliktstjänstgöring. Nu behöver utbildningarna bli mer flexibla genom att tidigare kunskap och erfarenhet ska kunna valideras. Det ska vara möjligt, utifrån individuellt behov, att delta i valda delar. Detta ställer större krav på att utbildningarna bedrivs i kortare block än dagens ibland längre tematiseringar.

Specialistofficersutbildning i dag består av ett femtiotal olika yrkesutbildningar med så vitt skilda slutmål som till exempel ubåtsmaskinist, vagnchef i ett pansar-/skyttefordon eller bildtolk.

OR står för Other Ranks, det vill säga andra militära personalkategorier än officerare (OF).

Låter detta intressant för dig?

– Jag har hört talas om det och jag har dessutom varit anställd i tre år. Jag är intresserad men det verkar som om villkoren ändras hela tiden så jag vet inte riktigt hur jag ska ställa mig till det här.

Jag är lite tveksam om kvalifikationskraven och om jag kan söka. Korpral Markus Lindholm, Sanerings- och underhållsgruppen vid 1.CBRN-kompaniet, SkyddC i Umeå

– Ja, väldigt intressant. Framförallt att kunna vara delaktigt i plutonen samtidigt som jag utbildas och får högre

kompetens inom min befattning och kan behålla kompetensen på pluton.

Per Westerlund, drivmedelsgruppchef på 234. underhållsplutonen, F 21 i Luleå.

Första tramptaget för Försvarmakten

15 416 ansökningar kom in till höstens GMU-omgång. En av de sökande var 18-åriga Frida Ahlin från Nacka.

– Jag vill utmana mig själv, säger hon.

– Ok, nu kan ni starta. Kom igen, ge järnet!
Testledaren peppar Frida som börjar trampa på testcykeln. Efter de fem första minuterna blir motståndet hela tiden större varannan sekund. Motörhead maler hårdrock på radion allt medan Frida och de andra på testcyklarna får allt mer ansträngda ansiktsdrag, tills de en efter en ger upp trampandet.

NÖJD. Jeffrey Ahlström nådde sitt mål på cykeln.

HJÄRTA. En medicinsk undersökning ingår alltid i GMU-testet.

Utsikten från Rekryteringsmyndighetens lokaler över Finlandsfärjorna i Stockholms frihamn är vacker, men avdelningschef Håkan Larsson lägger mest märke till om någon färja är sen.

- Vi genomför uttagningstester här, i Göteborg och Kristianstad medan huvudkontoret ligger i Karlstad. Ett GMU-test tar ungefär en dag att genomföra, säger han.

Försvarsmakten står för 80 procent av de 12 000 årliga testerna som Rekryteringsmyndigheten genomför men även Polisen, Tullen och Kustbevakningen finns på kundlistan. Till exempel testas alla som sökt till Polishögskolan här i ett liknande test som de som sökt GMU får göra. I Stockholm genomförs hälften av alla GMU-tester och efter inskrivning sker ett inskrivningsprov där de testande får lösa olika problemfrågor vid en dator i 80

minuter. Testet är dynamiskt, det vill säga att det anpassar sig efter hur testpersonen svarar: Svarar man rätt flera gånger i rad, blir frågorna svårare och tvärtom. Ändå är det sju procent av de som testas som inte klarar provets lägsta nivå. Och frågorna är hemliga så att de testande inte ska kunna lära sig svaren innantill.

VÄNTAN. Även om dagens testdagar är effektiva så blir det en del dödtid.

Sedan väntar en medicinsk undersökning med olika fysiska tester, där konditionstestet på testcykeln ingår. Frida sitter och pustar ut efter sitt test. Hon är inte helt nöjd med sin prestation.

- Jag fick en femma, jag hade hoppats orka trampa lite längre. På styrketestet fick jag en fyra, vilket jag först var lite besvi-

ken över innan de sa att många tjejer får tvåor på den delen, säger Frida.

Hon berättar att hon seglat under sin uppväxt och hoppas om hon blir antagen att komma till msarinen. Stödet från familjen att söka GMU är starkt, liksom från de flesta kompisarna.

- Någon har undrat om jag är knäpp som söker och sagt att "ska du verkligen klara det där?". Då blir jag ännu mer taggad. Jag vill testa vad jag klarar av och jag vet en hel del om Försvarsmakten, jag gjorde en praktikvecka på Livgardet. Fast det var inte så roligt. Jag fick mest titta på.

Två andra som gör testerna den här dagen är Jeffrey Ahlström, 19 år från Åkersberga och Carl Ask, 23 år från Sollentuna. Båda söker för att de vill testa sina fysiska och psykiska gränser, men också för att kanske hjälpa andra i framtiden.

- Det är lite som att ge blod, jag tycker det är en skyldighet att hjälpa andra. En dag är det du som behöver hjälp, säger blodgivaren Carl. Han hoppas på att prestera så bra på de fysiska testerna att han ska få göra jägartestet.

- Jag skulle vilja söka markstrid. Att

STYRKA. - Drog jag en nia? Carl Ask är nyfiken efter dragtestet.

göra GMU är prio ett för mig nu, men jag har några back-up-planer för hösten, säger Jeffrey som strax ska in till psyko-
logen. Det oroar honom inte.

- Det är bara att svara ärligt, säger han.

Psykologintervjun ska ge svar på en allmän genomgång av den testandes bakgrund men också allmän begåvning, psykisk förmåga och befälslämplighet. Det är en del i uttagningen som många testande tycker är lite skrämmande.

- Man vet ju inte vad psykologen är ute efter, vad som är rätt svar eller vad de tycker var intressant, säger Carl Ask.

Andra moment i testerna kan tyckas vara betydelselösa men är direkt avgörande om de sökande ska kunna antas - som färgseendetestet. Många befattningar inom Försvarsmakten kräver fullgott färgseende och uppskattningsvis åtta procent av den manliga befolkningen har ett defekt färgseende, oftast en röd-grön

färgblindhet, så här har en hel del stridsbåtsförardrömmar gått i kras.

Testresultaten gäller i ett år. Väljer man att söka igen under den tiden genomförs bara samtalet med yrkesvägledaren. En sådan yrkesvägledare är Per Brodén, som till viss del är kritisk till de senaste rekryteringskampanjerna.

- Vi yrkesinformatörer måste får en större roll vid införsäljandet av Försvarsmakten, menar han.

Det sker redan nästa år när Rekryteringsmyndigheten får tillgång till en komplett mobil testanläggning: en lastbilstrailer på 90 kva-

dratmeter som kan användas där de man vill nå finns.

- Det kan vara O-ringen, mässor eller liknande. Dessutom kommer de som söker

kunna boka sin egen testtid, i dag kan det dröja flera månader från ansökan till test, vilket gör att nästan hälften av de kallade aldrig dyker upp. Självbokningen kommer att öka tillgängligheten och snabbheten i systemet, säger Håkan Larsson.

Efter samtalet med yrkesvägledaren har Frida bestämt sig. Först väntar extrajobb på Ica och sommaren resa till Chana, där hon ska jobba som volontär på ett barnhem. Sedan, i mitten av juli kommer beskedet om Frida blivit antagen eller inte.

- Jag ville till marinen eftersom jag seglat mycket under uppväxten. Efter mycket funderande valde jag att söka ledning på Amf1 i Berga. Nu håller jag tummarna för att jag kommer in där.

Hur det gick för Frida, Jeffrey och Carl får du läsa om i kommande nummer av Försvarets forum.

Avdelningschef Håkan Larsson.

- Man vet ju inte vad psykologen är ute efter, vad som är rätt svar eller vad de tycker var intressant.

TEXT: DAG ENANDER/INFOS

FOTO: JIMMY CROONA/COMCAM

Snabbast på sjön

Iskallt, blött – och alldeles, alldeles underbart.

Försvarets forum följde med Sjötransportenheten en vanlig arbetsdag.

Ribbåten kränger till och skjuter ut över vågtoppen för att sedan landa hårt i nästa vågdal i en kaskad av vatten.

– Du måste dra av gasen tidigare och inte tveka med pådraget för att få rätt trim i båten. Försök att öka farten något så får du bättre flyt i tekniken, säger instruktören i interkommunikationssystemet. Båtföraren nickar till svar.

Termometern är konstant under nollan och ett tunt lager is täcker såväl

båtarna som båtförarnas dräkter och stridsutrustning och byggs hela tiden på av den översköljande sjön.

– Att öva så realistiskt som möjligt i alla avseenden är grundläggande för den här typen av insatsförband, säger övningsledaren.

Under natten har besättningarna legat i bas med sina båtar i skärgården. I gryningen hämtade enheten två specialförbandspatruller och är nu på väg att genomföra en bordning av ett målfartyg. I scenariot har ett fartyg kapats och uppgiften för Sjötransportenheten (STE) är att stödja med taktisk transport för att genomföra bordning. För att lösa uppgiften har båtarna anpassats med bordningsutrustning och extra sjukvårdsutrustning. Sjukvårdsutrustningens syfte är komplet-

tera patrullsjukvårdarnas utrustning och vid behov kunna genomföra CASEVAC (casualty evacuation), evakuering av skadade med hjälp av Ribbåtar.

– Fem minuter kvar, säger båtchefen. Fartyget som ska bordas dyker upp på radarskärmen som en gul fläck och besättningen får besked om hur lång tid det är kvar innan det är dags att påbörja bordningen. Båten rusar fram över vattnet i hög fart och ombord görs de sista förberedelserna.

– FRAM, FRAM, FRAM, skriker båtchefen till föraren. Framme vid fartyget som ska bordas styr båtchefen föraren för att få båten på rätt plats, den så kallade inbrytningspunkten. Platsen är vald utifrån den analys som gjordes i planeringen inför bordningen för att passa

"Att öva så realistiskt som möjligt i alla avseenden är grundläggande för den här typen av insatsförband"

patrullens strid. Föraren sliter med att behålla båtens position längs med fartygets sida.

Första ubåtsflottiljen stöder Försvarsmaktens specialförband med undervattenstransporter och STE ingår i Försvarsmaktens specialförbandssystem, ett så kallat specialoperationsförband. Enhetens uppgift är att stödja Särskilda operationsgruppen med bland annat taktiska sjötransporter, finkalibrig eld och CASEVAC. Uppgiften måste kunna lösas under krävande förhållanden och i alla miljöer. STE står i hög beredskap och måste ständigt tränas och övas för att motsvara specialförbandssystemets höga krav på operationssäkerhet. Stor del av utbildning och övning sker på olika platser i Sverige och utomlands. Personalen vid enheten har internationell erfarenhet från såväl reguljära insatser som specialoperationer.

Det viktigaste för STE är att transportera specialförbandspatruller med ett bibehållt högt stridsvärde på ett taktiskt riktigt sätt. Transporten är ett verktyg för att patrullerna ska komma fram och kunna lösa sina uppgifter. Förarna får mycket övning i hur man framför båtarna i hög sjö med bibehållen hög fart och med förhållandevis god komfort för passagerarna. Så god den nu kan bli när vågorna går meterhöga och i det här fallet vid bordning av ett fartyg.

Förutom högfartsnavigation och manövrering måste operatörerna också ha förmåga att lösa uppgifter som till exempel understödjande eld från båten, sjukvård och samband. Genomförande av specialoperationer kännetecknas bland annat av noggrann planering och ett okonventionellt uppträdande för att ge hög opera-

tionssäkerhet. Det kan innebära att när väder- och sjöförhållanden är svåra, är förutsättningarna som bäst för att framgångsrikt lösa en uppgift för specialförbandssystemet. Enheten måste därför kunna genomföra operationer under förhållanden som man normalt inte gör med denna storlek på båt.

- Jag sökte till STE eftersom jag ville ha en ny utmaning. Här får jag utvecklas på djupet och testa mina gränser samtidigt som jag får genomföra krävande övningar och insatser. Jag trivdes bra på min tidigare befattning men detta är något alldeles speciellt, säger operatören.

Med Ribbåten liggandes långsides med fartyget klättrar patrullen snabbt ombord. När den sista medlemmen ur patrullen klättrat ombord vänder han sig om och ger en kort signal till båtföraren som nickar till svars. Ribbåten styr bort några meter från fartyget. Båtföraren kan andas ut en liten stund. Snart måste han vara beredd igen.

TEXT: MAGNUS LINDSTEDT/1.UBFLJ

FOTO: ANTON THORSTENSSON/COMCAM

FAKTA OM SJÖTRANSPORTENHETEN

Etablerades formellt 2007. Tillhör Första ubåtsflottiljen och är baserad i Karlskrona.

I en besättning ingår upp till tre operatörer, var och en specialiserad på till exempel navigation, samband, understödjande eld eller sjukvård.

Just nu rekryterar Sjötransportenheten nya båtoperatörer.

Läs mer på www.forsvarsmakten.se/1ubflj

Full fart inom veteranarbetet

Veterandagsfirande i större skala än någonsin toppat med kunglig invigning av hela Sveriges veteraners egna monument. Dessutom en ny veteranutredning på Regeringskansliet och flera stora forskningsprojekt på området.

Det händer mycket inom Försvarsmaktens veteranarbete just nu.

– Våra veteraner är resursstarka personer som deltagit i några av de mest dramatiska händelserna i världen. De förtjänar samhällets respekt. Firandet av veterandagen, det nya veteranmonumentet och att det satsas på forskning på området är några av flera sätt att visa erkänsla för deras viktiga insatser, säger överstelöjtnant Anders Stach, chef för veteranavdelningen på personalstaben.

Den forskning som pågår handlar framför allt om att ta reda på mer om veteranernas psykiska och fysiska hälsa.

– Försvarsmakten har bland annat beställt en studie av Karolinska institutet där vi ska ta reda på hur våra veteraner mår. Studien görs på personer som deltagit i internationella insatser mellan 1990 till 2010, säger Anders Stach.

Men redan nu finns forskning som visar att Försvarsmaktens utlandsveteraner jämfört med en kontrollgrupp i samhället i motsvarande ålder och könsfördelning, mår bättre vad gäller oro, ångest och depression.

– Vi ska inte överdriva problemen på gruppnivå, men inte heller underskatta

dem på individnivå. Vi vet att omsorg före, under och efter insats med fokus på preventivt arbete som också innefattar de anhöriga, ger positiva resultat. Dessutom har cheferna i insatsområdet ett viktigt ansvar med att arbeta löpande med arbetsmiljön, säger Anders Stach.

Utöver forskningen pågår också en statlig utredning på veteranområdet, ledd av riksdagsledamoten Allan Widman (FP). Utredningen, som lämnade sitt delbetänkande i februari, ska bland annat titta på hur staten ska stödja frivilligorganisationer som jobbar med veteraner och deras anhöriga.

Monument invigs på veterandagen

Den 29 maj firas för tredje året i rad veterandagen vid Sjöhistoriska museet på Djurgården i Stockholm. I år satsar Försvarsmakten och de andra deltagande organisationerna mer än någonsin. Själva ceremonin inramas av en konsert med fältartisterna på kvällen och förevisningar från Försvarsmakten samt andra deltagande myndigheter och organisationer under dagen. Det kommer bland annat vara möj-

Överste Ulf Persson är Försvarsmaktens projektledare för veteranmonumentet.

ligt att provåka Stridsbåt 90, se en Helikopter 16 "Black Hawk" på nära håll och att lära sig mer om sjukvård, ledning och minröjning i internationella insatser. Vid ceremonin medaljeras ett trettio-tal utlandsveteraner av ÖB Sverker Göranson. Det är de relativt nyinrättade förtjänstmedaljerna i guld och silver, med och utan svärd, samt medaljen till sårad i strid i som delas ut.

I samband med ceremonin invigs också det nya veteranmonumentet av kungen. Hur monumentet ska se ut bestämdes vid en öppen konstnärsävling arrangerad av Försvarsmakten, Statens Konstråd och Kungliga Djurgårdens förvaltning, där 60 förslag skickades in. Juryn bestod av Försvarsmaktens insatschef Anders Silwer och dåvarande ordföranden i Sveriges Veteranförbund fredsbaskrarna, Bo Wrånker samt representanter från Konstfack och Statens konstråd med flera. De valde enligt ut det vinnande bidraget "Restare" av konstnären Monika Larsen Dennis, som nu är

Överstelöjtnant Anders Stach, chef för veteranavdelningen på personalstaben.

under produktion ute vid Sjöhistoriska museet.

Överste Ulf Persson är Försvarsmaktens projektledare för veteranmonumentet. Han är väl medveten om att många varit skeptiska till veteranmonumentets utformning, men hoppas att kritiken ska lägga sig när det färdiga resultatet finns på plats.

- De som har varit mest kritiska är nog de som förväntade sig ett militärt monument. Men det var inte så uppdraget såg ut från regeringen. Monumentet är till för alla Sveriges veteraner, även dem som deltagit i fredsbevarande insatser för myndigheter som Folke Bernadotteakademien och Polisen, säger han.

Monumentet ska nu ytterligare utvecklas genom att dess tre bänkar förses med texter, till exempel lämpliga citat. Nu finns möjlighet att lämna förslag. De utvalda texterna blåstras in i marmorbänkarna för att kunna läsas vid veterandagen 2014.

- Veteraner, veteraners anhöriga, myndigheter, veteranorganisationer och övriga intresserade välkomnas att lämna förslag på texter. Texterna ska hedra alla veteraner och förstärka Sveriges respekt och erkänsla för deras insatser, säger Ulf Persson.

TEXT OCH FOTO: LENA PARKVALL/INFOS

Vill du bidra med ett citat?

Texterna bör inte vara längre än 180 tecken inklusive blanksteg. Om man förslår ett citat från någon måste upphovsmannen anges. Om du vill skicka in förslag, gör det till e-post:

texter-veteranmonument@mil.se senast 30 augusti. Glöm inte att uppge ditt namn och dina kontaktuppgifter.

Från ifrågasatt till älskat av alla

- på 30 år har Vietnam Veterans Memorial Wall blivit en vallfärdsplats

Omdebatterad, kritiserad och till och med hatad - minnesmonumentet över de stupade i Vietnam har haft en stormig historia. USA:s inrikesminister vägrade till och med att ge byggnadslov till den svarta granitmuren.

Vietnamkriget satte ett djupt ärr i den amerikanska folksjälén. Därför sågs det som ett dödsdömt projekt att få ett minnesmärke till stånd, dessutom mitt i huvudstaden några stenkast från Vita Huset, Capitolium och de andra pampiga monumenten. Men när väl tillstånd getts uppstod nästa problem:

Trots att tävlingsjuryn bestående av åtta namnkunniga arkitekter var eniga i sitt val bland de 1 442 inskickade bidragen, så väckte valet starka protester. Anledningen? Den 23-åriga arkitektstudenten Maya Lins vinnande bidrag ansågs inte vara tillräckligt pampigt och monumentalt.

I ett försök att blidka alla skapades en kompromiss: vid sidan om den svarta muren där namnen från de 58 256 omkomna i Vietnam är ingraverade, står en traditionell bronsstaty med tre soldater. Den är dock inte dit de flesta Vietnamveteraner eller anhöriga vallfärdar till i dag utan den en gång så omdiskuterade muren är nu ett av huvudstadens mest besökta monument - och kom på sjunde plats när den amerikanska allmänheten 2007 fick utse sina favoritbyggnadsverk.

En tradition som vuxit fram kring monumentet är att besökare lämnar kvar gåvor. Blommor, flaggor och mycket mer men det mest udda som stått kvar vid Vietnam Veterans Memorial Wall var en Harley Davidson-motorcykel. Självklart med registreringsskylten HERO.

TEXT: DAG ENANDER/INFOS

FOTO: WIKICOMMONS

Från rekrytering till kompetensutveckling

Ny inriktning för Försvarens Pride-medverkan

En del av verksamhetsuppdraget, ett samarbete mellan Förvarshögskolan, Försvarensmakten, Rekryteringsmyndigheten och HoF samt seminarier för bland annat alla förbands- och HR-chefer.

Där är tre nyheter inför årets Pride.

- Ett värdegrundstänkande ska genomsyra hela verksamheten, säger Andreas Nilsson, ordförande i HoF.
- Det här är en pusselbit i arbetet med att vi ska spegla samhället, säger Peter Sandwall, generaldirektör Försvarensmakten.

Ett bokstavligt stenkast bort från Högkvarteret på Lidingövägen ligger Östermalms IP, platsen för årets Pride Park. Här, mellan den 30 juli och den 3 augusti, kommer Försvarensmakten monter finnas. Men arbetet med årets satsning har redan börjat och i år är Försvarensmakten fokus ett annat.

– Tidigare har tanken varit marknadsföring med fokus på rekrytering i första hand. Nu satsar vi istället på kompetensutveckling inom HBT-frågor och värdegrund. Vi ser därmed till att våra egna chefer och medarbetare har kunskapen i frågorna som gör det möjligt inte bara rekrytera nya medarbetare utan också behålla de redan anställda. Alla måste känna sig inkluderade, säger Andreas Nilsson.

Han är ordförande i Hof (Homo- Bi och Transpersoner i Försvarensmakten) och är helt enig med generaldirektör Peter Sandwall om att det här arbetet måste bedrivas långsiktigt och på bred front.

– Det som förbandschefer och andra chefer lär sig på seminarierna måste nå ut i hela organisationen, både geografiskt och hierarkiskt. En del av utbildningen är teoretisk och hålls av Förvarshögskolan i slutet av maj eller början av juni, men besöksdagen på Pride Park i samband med ytterligare en seminariedag kommer säkert också ge kunskap och upplevelser som kanske ger insikter på ett djupare plan, säger Andreas.

– Försvarensmakten ska vara en god arbetsgivare. HBT-frågorna är del i det arbe-

tet liksom alla frågor om jämställdhet. Att vi medverkar vid Pride är ett bra tillfälle att visa upp vår värdegrund och öka kunskapen om HBT-frågor internt inom Försvarensmakten, säger Peter Sandwall.

Vill du veta mer om Hof?

Besök www.hbtiforsvaret.se eller på HoF:s egen sida på intranätet emilia.

Vill du som anställd i Försvarensmakten gå med i Pride-paraden? Mejla till hr-direkt@mil.se. Inom kort kommer information finnas på emilia om anmälningsförfarande.

TEXT: DAG ENANDER/INFOS
FOTO: JIMMY CROONA/COMCAM

ÖB fick rådet att äta, sova,
träna och reflektera. Det gör
han så ofta han kan.

Lång dags färd mot Djibouti

Klockan är strax före tio på kvällen.
Sveriges ÖB befinner sig på drygt 13 000 meters höjd över
den egyptiska staden Luxor.

– Jag är stolt över Försvarsmaktens personal. Jag har
sagt det förut och jag säger det igen. Alla gör ett fantas-
tiskt arbete, konstaterar general Sverker Göranson.

Dagen började redan före sex på morgonen. Det dröjer ännu länge innan Sverker Göranson kan släcka lampan i en av kojerna ombord på HMS Carlskrona som ligger i hamnen i Djibouti. Om två dagar går hon in som Sveriges styrkebidrag till EU:s Operation Atalanta.

- Jag vill åka dit och önska besättningen lycka till innan de påbörjar sin viktiga insats, säger Sverker Göranson och sväljer kaffet efter att ha ätit en sen middag ombord på en av flygvapnets Gulfstream G4:or. Flygplanet används annars mest av kungafamiljen och regeringen. Vem som har första tjing regleras i statsflygsförordningen. Den här kvällen serverades det köttbullar med mos, brunsås och rårörda lingon ombord.

- I dag var jag först i Helsingfors på ett möte med de övriga nordiska försvarscheferna. Eller inte riktigt alla. Den finska försvarschefen var hemma med feber och fick skicka en ersättare, men det gick bra ändå.

Diskussionerna på mötet handlade om det nordiska samarbetet men, förstås, också om Afghanistan. Alla de nordiska länderna har trupp där. Alla planerar nu för en successiv neddragning för att efterhand ta ställning till vad som händer efter 2014 när Isaf-insatsen avslutas 2014. En sak är dock redan säker - det kommer att se annorlunda ut med radikalt färre antal militära befattningar som ska bemannas.

För några veckor sedan var Sverker Göranson på plats i Afghanistan. Att besöka soldaterna i FS24 var det första han gjorde när han kom tillbaka till jobbet efter sin två månader långa sjukskrivning.

- Det var ingen slump att jag valde att åka dit. Jag ville börja hos soldaterna. I den miljö jag trivs bäst, hos de som varje dag är beredda att offra sina liv för att hjälpa andra. Det är exakt samma skäl till varför jag nu besöker personalen i Operation Atalanta, säger Sverker Göranson.

Han har just haft några dagars påskledigt och ser pigg ut, med färg i ansiktet. Annat var det den 13 januari. Den första dagen på Folk och Försvars årliga konferens i Sälen. Dagen då han, som

Sverker Göranson äter lunch och samtalar med besättningen ombord på HMS Carlskrona.

han själv beskrivit det, fick bandkrängning. Efter en lång period av arbete under stark press och med högt arbets-tidsuttag sa kroppen ifrån.

- Jag hade helt enkelt drivit den för hårt.

Blev du rädd?

ÖB lutar sig tillbaka i flygplansstolen. Funderar innan han svarar.

- Jag upptäckte saker med mig själv som jag helt enkelt inte var van vid och det är klart att det fanns ett uns av rädsla i det.

Sverker Göranson fick rådet att äta, sova, motionera och reflektera.

Det gjorde han också under sin sjukskrivning och att det skedde till tonerna av Bruce Springsteen kan knappast ha undgått någon.

- Jag har gillat honom länge. Han har väldigt intressanta texter kring stora händelser i livet, för honom själv men också stora händelser för världen, till exempel den 11 september. Och ibland blir det då en ytterligare källa till reflektion när jag då kopplar ihop det med mitt eget lilla 9/11, eller vad man ska säga.

Är det så du ser på det - ditt egna lilla 11 september?

- Nja, jag har nog inte tänkt på det innan på det sättet, förrän vi pratar om det nu. Men det blir ju en våldsam upplevelse.

Han är självkritisk till att han inte lyssnade på kroppens signaler.

Samtidigt finns en poäng med att det som hände verkligen hände.

- Kan jag säga stopp, kan andra också göra det, säger han och lyfter fram arbetsplatsträffar och medarbetarsamtal som två bra temperaturmätare. Under förutsättning att de fungerar som de ska, tillägger han.

Trots att det är efter midnatt när planet taxar in på flygplatsen i Djibouti, så är luften är varm och fuktig. Personal ur ME03 möter G4:ans resenärer och transporterar den till HMS Carlskrona. Riksdag och regering fattade beslut om insatsen i början av mars och nu ligger hon här vid kaj i Djibouti, beredd att med såväl helikopter som bordningsstyrka bland annat jaga pirater. I daglig tjänst är hon ett stödfartyg med omkring 50 personer i besättningen. Nu är hon ett patrullfartyg med 140 män och kvinnor ombord. Ungefär 10 procent av personalen är direktrekryterade för insatsen, resten tjänstgör kontinuerligt i Försvarsmakten. Ett tydligt exempel på det nya försvaret - "gripbart, här och nu".

Det är sannolikt något som både ÖB som försvarsminister Karin Enström kan skriva under på. Annars framställs det, i vart fall i media, som om ÖB och statsrådet är oense om det mesta. En kram i Skövde beskrevs, exempelvis, i Svenska Dagbladet som "kylig".

- Jag noterade det också. Jag vet inte riktigt hur de kunde mäta temperaturen. Den kramen var varm.

På kajen luktar det bunkerolja och dromedarkiss. Alldeles bredvid HMS Carlskrona lastas nämligen levande dro-

medarer som ska gå på export, destinationen är oklar. Arbetet pågår för fullt, trots att klockan hunnit bli halv två på natten.

Åtta timmar senare står hela den svenska kontingenten uppställda på "backen" (längst föröver på ett fartyg, hur konstigt det än låter). ÖB önskar besättningen lycka till inför deras kommande uppdrag.

En örlogsflagga - den kanske tydligaste symbolen för flottan - fladdrar i den varma vinden.

Det var förresten i flottan som begreppet "kavajhytt" myntades. Kavajen ska på när man går till chefens hytt på samtal - oavsett om orsaken till samtalet är positivt eller negativt. Numera används uttrycket nästan enbart när det handlar om att någon har eller ska få sig en uppsträckning. Sverker Göranson har alltid sin kavaj på när han regelbundet besöker försvarsministern. Men att han är på Försvarsdepartementet för att bli utskäld går han inte med på.

- Nej, vi har regelbundna möten, både mellan fyra ögon och mellan åtta ögon, när även generaldirektören och statssekreteraren är med. Och jag uppfattar att vi är fullständigt på det klara med att vi har olika roller och ansvar. Att jag som myndighetschef måste ge mina professionella råd i de frågor jag har att hantera. Sen är det ofrånkomligt att den

typen av diskussioner, när det innehåller ekonomi, alltid kan ge antydningar till spänning. Och går man bara på de rubriker som sätts i tidningarna kan man få intrycket att vi inte kan prata med varandra. Men det är fel.

Regeringen beslutade i mars om att Försvarsmakten ska banta sin kontinuerligt tjänstgörande personal så att man varje år, från och med 2019, kan spara 500 miljoner kronor. De kontinuerligt tjänstgörande ska delvis ersättas med tidvisa soldater och sjömän. Beslutet kom bara några månader efter att Försvarsmakten genomfört en stor omorganisation för att matcha den nya insatsorganisationen.

- Det här ligger längre fram i tiden. Nu tittar vi på hur det här ska gå till och vilka konsekvenserna blir.

HMS Carlskrona ligger på utsidan av den portugisiska fregatten Álvares Cabral som, samma dag som Carlskrona kastar loss, övertar ledningen av operationen. Senast Carlskrona var här 2010 var det härifrån som insatsen leddes. Den här gången är det annorlunda på flera sätt. Den här gången har de delar som tillförts fartyget, bordningsstyrka och helikopterenhet integrerats på ett helt annat sätt.

- Man har verkligen skapat ETT förband. Det är fantastiskt roligt att se att man omsatt de lärdomar man drog förra gången till verklighet. Men en

förutsättning för det är att personalen finns gripbar för att snabbt kunna börja samöva. Alla förband kan inte bestå av tidvis tjänstgörande, då funkar det inte.

Ombord på Álvares Cabral. Fartygschefen liksom den portugisiska Force Commandern och den franske ställföreträdande Operational Commandern - en tvåstjärnig amiral som heter Dupont men som inte alls liknar någon av tvillingdektiverna i Tintin - prisar det svenska styrkebidraget. För helikoptrarna, men framförallt för sjukvårdsförmågan. Ombord på det svenska fartyget finns intensivvårdsplatser, operationssal och röntgenutrustning. Personalen har stor erfarenhet och här kan man känna sig trygg.

Men sjukvårdsförmågan ombord på HMS Carlskrona kan också användas som exempel på två stora utmaningar i Försvarsmakten: Materiel frågan och personalförsörjningen.

I delar av organisationen är utrustningen i toppklass, i andra åker personalen runt i 40 år gamla fordon, på ett tredje ställe saknas utrustning helt.

- De som åker på insats ska ha den utrustning som krävs för den miljö man verkar i. Då får de som bara ska åka till och från skjutbanan nöja sig med ett fordon från 1970-talet. Men det ska ske efter noggrant övervägda beslut.

Jämförelsen med personalförsörjningen då?

Sverker Göranson ombord på HMS Carlskrona.

Så snart flyget lyft från Helsingfors börjar ÖB tillsammans med sin politiska rådgivare Kristina Bergendahl diskutera operation Atalanta tillsammans med ledningsstabens Jerker Sundström.

All sjukvårdspersonal utom en är direktrekryterad. Två från lilla Visby, varav en är stabsläkaren som konstaterar att landstinget på Gotland inte var jätteimponerade men accepterade fakta.

- Vi är en del av samhället. Det nya personalförsörjningssystemet bygger på en förståelse och acceptans från resten av samhället, särskilt vad gäller de tidvis tjänstgörande. Vi måste på en mängd olika sätt utöka samarbetet med "världen utanför grindarna". Sen i mitten av förra året har vi det lagstöd vi behöver men vi behöver sannolikt ytterligare hjälp från

den politiska nivån, att de signalerar att Försvarsmakten är viktig, säger Sverker Göranson.

I foajén på det djiboutiska försvarshögkvarteret står luften helt stilla. Inne på stabschefens rum är det dock annorlunda. Här är det svalt och det luktar sött och kryddigt som från rökelse. Där inne väntar Djiboutis försvarsminister. Han tillträdde posten för tre dagar sedan. En kvinnlig stabsassistent kommer in med en bricka med läsk i höga, gröna glas. När hon ska ställa de två sista glasen på det bruna bordet tappar hon brickan. Läsken

Utrustningen i stridsledningscentralen på det portugisiska fartyget *Álvares Cabral* är som hämtad ur en James Bond-film. "Den är över 20 år gammal men vi kan ändå leda strid härifrån", försäkrar fartygschefen.

Gert Alfons som jobbar med att hålla helikopterpersonalens säkerhetsmateriel i ordning lagar en skyddsväst. I 40 år har han arbetat i försvaret. Han frågar om ÖB mår bra nu men pråtar med honom själv vill han inte: "Nej, nu vet jag ju att han är okej".

ÖB och insatschefen Anders Silwer på besök hos Djiboutis nyttillträdde försvarsminister.

rinner ut på heltäckningsmattan. Hon samlar snabbt ihop glasskärvarna med tårar i ögonen.

- It's okay, it's okay, säger ministern. Efter inledande artighetsfraser handlar samtalet i huvudsak om situationen i Somalia och de framsteg som görs där. Men också om läget i det djiboutiska försvaret. Utmaningarna verkar vara likadana över hela världen. Också här saknas såväl materiel som pengar. Ungefär samtidigt som den utspillda läsk torkar in i mattan kastar HMS Carlskrona loss i hamnen. Insatsen är igång och avslutas först i augusti. Men vad händer sen efter Adenviken? Efter Kosovo och efter Afghanistan?

- Konflikter där vi kan göra nytta saknas inte i världen. Men det är en politisk fråga om och var vi ska sättas in. Men vi har saker att göra hemma också, så det kan vara bra att det är lite lugnt ett tag, säger Sverker Göranson.

På den fronten, kanske han borde lagt till. För omställningen av Försvarsmakten fortsätter, längs en väg full med utmaningar och med ÖB i spetsen.

- Jag kommer alltid stå upp för saker. Samtidigt är det så att vi lever i en demokrati och efter att vi lämnat våra militära råd är det alltid riksdag och regering som har att göra de politiska valen. Dem kan inte vi ifrågasätta, dessa har vi att verkställa. Men det är min plikt att alltid lämna mina bästa militära råd. Det har jag gjort innan och det kommer jag göra i framtiden också.

TEXT: JESPER TENGROTH/PAO ÖB

FOTO: ANNA NORÉN/COMCAM
OCH JESPER TENGROTH

Familjeäventyret

– på Heavy Airlift Wing i Ungern möts hela världen

Niclas Anneling och Emelie Zander trivs i Pápa. I bakgrunden en av HAW:s tre C-17 Globemaster III.

FAKTA HEAVY AIRLIFT WING, HAW

Grundad 2009, ska vara verksamt till 2039.
Utgörs av tolv nationer som gemensamt äger tre stycken Boeing Globemaster C-17.
Sammanlagt 135 personer arbetar på HAW.

FAKTA PÁPA

Var: Nordvästra Ungern. Två timmar till Wien eller Budapest, fem timmar till kroatiska kusten eller österrikiska alperna med bil.
Klimat: Varma, torra somrar med regnskurar och milda vintrar.
Prisläge: En bra middag med dryck för två personer får du för 250 kronor.

Bara på rampen kan en C-17 lasta lika mycket som en Herkules. Totalt kan en C-17 lasta 77 ton.

Lastmästare Urban Lundberg har haft mycket synpunkter på hur saker har funkat i Pápa. - Det är för att det ska fungera för de som kommer efter oss.

Långt ute på ungerska landsbygden ligger Pápa Air Base och den lilla sömnliga staden med samma namn. Här bor ett tjugotal försvarsmaktsanställda, men också deras familjer.

– Jag är jättestolt över vad vi gör för våra män och för Sverige, säger Ewa Arve.

Kosovoinsatsen avslutas. I Afghanistan packar man ihop. Men trots att Sverige funnits i ungerska Pápa i fyra år så har man bara börjat. Avtalet att vara här sträcker sig nämligen över 30 år.

– Vi pratade ofta om hur vi skulle kunna få våra barn att lära sig ungerska, säger Niklas Asklander, Chief Mission Planning & Execution på Heavy Airlift Wing, HAW.

Det kan låta lite underligt att önska att ens barn ska lära sig ungerska. För klaringen heter Suzanne och är Niklas fru. Hennes pappa kommer från Ungern, så paret Asklander hade diskuterat hur barnen – 8, 6 och 3 år gamla – skulle få möjligheten att lära känna sin bakgrund.

– Jag hade faktiskt inte hört talas om HAW, men när jag upptäckte det här stället blev både jag och Suzanne jätteintresserade av att komma hit. Och som en extra bonus så får jag betydligt mer tid med

familjen, trots att jag jobbar mer. Nu är jag inte på resande fot halva året som hemma, säger Niklas.

– Vi hade inte språksvårigheterna som de andra i och med att jag pratar ungerska, men det betyder inte att vi sluppit svårigheter. En sak är barnens kamrater, de får jättebra vänner här som en dag är borta, säger Suzanne Asklander.

Slitna ytor, viktiga värden

I samma rum som Niklas sitter Niclas Anneling, Designated Mission Planner Flight Dispatcher eller kort och gott klarerare. Både Niclas och Niklas kom hit för snart två år sedan, båda har en armébakgrund.

Och båda har en partner med utländska rötter.

– Det var många år sedan jag nämnde för Emelie att det fanns en bas i Ungern med svenskar, mest som ett skämt eftersom hennes släkt kommer från Slovenien

vilket ligger tre timmars bilresa härifrån. Då tyckte hon att jag skulle söka hit, säger Niclas.

Niclas är som Emelie säger, ”en obotlig optimist som alltid vill vända problem till något positivt” och hon tycker att tiden i Pápa är perfekt att plugga på.

– Tills Niclas kontrakt går ut den sista juli 2014 så läser jag ett internationellt mastersprogram på distans. Det gör mig till en starkare produkt på arbetsmarknaden när vi kommer hem, säger Emelie.

Andra fördelar med Pápa som Niclas lyfter fram är de korta avstånden till tre huvudstäder, närheten till vingårdar och fantastiska maträtter till ett förbluffande lågt pris.

– Det är viktigare än att flygbasen och många byggnader i samhället är slitna, säger han.

Ungerska utmaningar

Gyűjtőgyertyák és vezetőkes? Det betyder så klart tändstift och ståltråd på ungerska, ett språk som inte påminner det minsta om engelska eller troligen något annat språk du kan. Föreställ dig då hur det är

Niklas Asklander är en av ett tjugotal svenskar i Pápa.

Niclas Anneling ser till att piloterna har rätt väderprognoser, lastlistor och allt annat innan flygning.

Innebandy spelas två gånger i veckan - en sport som är populär även hos andra nationer.

att storhandla mat, beställa bredband eller lämna in bilen på service.

- Det har varit fyra år som inte gått helt smärtfritt, berättar en av fruarna när de träffar representanter för F7, som har arbetsgivaransvaret för de stationerande.

En sak som varit problematiskt var den ungerska skolgången. I dag finns det en internationell skola i staden för barn mellan 6 till 13 år, där undervisningen sker på engelska

och svenska. Målet är också att de äldre barnen, som nu åker till high school i Bratislava så småningom även ska kunna gå ut grundskolan i Pápa.

- Det är två saker som är viktiga att komma ihåg innan man söker hit. Det ena är att ha inställningen att det inte är som hemma. Visst är du i Europa men inte i Paris eller London. Det andra är att hela familjen måste vara överens om att åka hit. Oftast är en familj en förutsätt-

ning för att man ska trivas här, de blir oljan i maskineriet, säger Bengt Friberg, chef för den svenska gruppen.

"Vi har en toppenbra boendemiljö"

Mikael Skullman är Flight Crew Chief, FCC och kom ner i höstas. Som FCC är han medföljande flygplanstekniker under resorna och visar sitt schema för månaden maj. Bara en dag, den 17:e är han ganska säker på att han är helt ledig.

Men trots mycket jobb så tycker han definitivt att den som kan lösa de sociala bitarna ska söka hit.

- Min fru Lena har ett jättebra jobb hemma på ett försäkringsbolag. När de hörde om HAW och det stöd som våra fruar ger oss, fick hon tjänstledigt i fyra år. Våra barn är utflugna, men nästa vecka kommer dottern och barnbarnet ner och hälsar på. Pápa ligger inte långt bort utan mitt i Europa, säger Mikael Skullman.

TEXT OCH FOTO: DAG ENANDER/INFOS

Vad är bäst med Pápa?

"Tid med familjen. Min sambo Jonas veckopendlade i Sverige och jag jobbade skift. Det betydde att vi bara sågs varannan helg. Nu har vi varit här i snart två år och här har vi blivit en familj igen."

Kristin Windestål, 31, sjuksköterska med sonen Lukas Broberg, 8 månader

"Det är mycket som är bra men jag brukar säga att vi flyttade hit på riktigt, det är inte som att flytta från Lidköping till Skara. Jag gillar det kontinentalt, att man lätt går ut och äter. Och vädret - man kan stå ut med mycket i det här klimatet."

Carina Krempf, 51, kontorist på Polisen

"De vänliga och förstående ungrarna. Om man inte gör sig förstådd direkt så ursäktar de sig ofta med att de inte kan engelska. Då tänker jag att det är jag som ska be dem om ursäkt för att jag inte kan ungerska."

Ewa Arve, 45, chefredaktör Svensk Papperstidning

Földszint? Markplan på ungerska.

”Visst har jag blivit

Alla läser hans blogg. En del håller med. Ingen vet vem det är.

– Om jag vore försvarsminister skulle jag utreda ett Nato-medlemskap, säger Wiseman i en exklusiv intervju med Försvarets forum.

Nej, visst finns det de som vet vem (eller vilka) som gömmer sig bakom pseudonymen Wiseman och bloggen Wiseman's Wisdoms, Sveriges kanske största anonyma blogg med försvarsinriktning.

– Mina nära och kära känner till min hemlighet. De uppmuntrar mig, säger Wiseman via mejl.

Han berättar vidare via mejl att det som fick honom att börja blogga för drygt fem år sedan var frustrationen över att inte bli publicerad i traditionella media, främst när det gäller försvarspolitiska frågor.

– Jag har alltid haft ett starkt behov av att diskutera. Inspirationen kom nog från Carl Bildts blogg, media kunde skriva i princip vad som helst men på Bildts blogg kunde man alltid läsa hans syn på saken, vilket ofta gav en bredare bild än vad tidningarna förmedlade.

Med Bildt (erkänt skicklig på att duka för obehagliga frågor, bland annat genom att en gång ta en journalists mikrofon och börja fejkintervjua Göran Hägglund) som förebild började så Wiseman att blogga. Utan tidigare bloggerfarenhet och endast genom att länka till nyheter som andra medier skrev om, började besöksantalet växa. I dag besöker drygt 3 000 läsare hans blogg dagligen med ett rekord på 11 000 besök under en dag.

Och många besökare kommer från myndigheter – Wiseman's Wisdom är enligt övervakningsverktyget Creeper den sajt som får flest besök från myndigheter.

– Förhoppningsvis har folk gillat vad de har läst och att man med tiden har funnit att det har varit trovärdigt och korrekt. Med tanke på mängden läsare i Försvarsmakten ska man heller inte

underskatta det faktum att det verkar ha funnits ett uppdämt behov av att ventilerade frågor rörande Försvarsmakten och försvarspolitiken. Sannolikt är det så att många också har haft svårt att känna igen sig i det som skrivits på den officiella sajten och inte minst i personaltidningen.

Förargliga fel

Riksdagspolitiker refererar till vad han skriver och nyligen gjorde Expressen en helsida om bloggen. Att Wiseman är initierad råder det inget tvivel om, något som kanske också ökat på spekulationerna om vem (eller vilka) som ligger bakom bloggen. Wiseman själv är övertygad om att Försvarsmakten efterforskat vem han är.

– Jag har fått information om att så har skett. Hur och varför kan jag inte gå in på utan att röja källor. Vissa har sett min blogg som något som skadar försvaret. Det är tråkigt och jag tror inte det är en bild som delas av de högre militära ledningsnivåerna.

Oavsett hur välunderbyggd Wiseman är så blir det fel ibland. Ett exempel som han själv erkänner är ett inlägg han skrev om rekryteringsfarhågor för flygvapnet, där statistiken sedan några årtionden visat att farhågorna är ogrundade.

– Sedan tillskrev jag också ett citat till Bismarck, men fick påpekat att det var von Moltke den äldre som var upphovsmannen.

Ingen koppling till huliganer

Namnet – ”Den vise mannens visheter” – andas inte ett uns Jante. Och det är inte ett namn som upphovsmannen

efterforskad”

ångrat någon gång, inte ens då namnet är mycket likt det som bärs av en av Sveriges största huliganggrupper, IFK Göteborgs Wisemen.

– Jag håller inte på IFK Göteborg men det har genom åren inkommit någon ”intresseanmälan” till nämnda gäng med meritförteckning. Då börjar man fundera över läskunnigheten. Informationen gick i alla fall vidare till berörd myndighet.

Att blogga tar tid. För Wiseman är det viktigt att skilja på jobb och blogg – och han bloggar aldrig på arbetstid, men det betyder inte att han tycker att det är fel att använda sociala medier på arbetstid.

– I så fall kan vi fråga oss om det är okej att prata om vad som helst på fikarasten. Får man ringa till bilverkstaden utan att flexa ut? Det är så klart inte svart-vitt, så länge det inte påverkar destruktivt på andra arbetsuppgifter bör det vara okej. Jag läste nyligen en artikel i Businessweek att forskning visat att företag där de anställda tillåts twittra och facebooka på arbetstid är mer produktiva än de där det inte tillåts. Klart intressant.

Diskussionsklimatet inom Försvarsmakten är omdebatterat. En del menar att det är högt i tak, så länge man idkar ålning medelst hasning. Att det finns ett karriärstoppanande tak är uppenbart hävdar Wiseman.

– Samtidigt blir öppenheten bättre och bättre. Ser man till inställningen till externa försvarsbloggar så har det ju skett en remarkabel helomvändning de senaste åren. Och jämför jag erfarenheter med kollegor som är poliser känns det i alla fall bra att vara anställd i Försvarsmakten. Nu börjar vi se effekterna av 1990-talets akademisering där man satte som ledord att man ville ha kritiska officerare.

TEXT: DAG ENANDER/INFOS

ILLUSTRATION: JIMMY CROONA/COMCAM

Om jag...

var ÖB en vecka:

”Då skulle jag genomföra en eriksgata i beredskapens tecken och därefter implementera en svensk version av Natos valideringssystem för att kunna mäta förmågan och beredskapen hos våra förband. De valideringssvärden som används i dag är för subjektiva och har en märklig förmåga att ändra sig från att de första gången sätts på pränt tills att de hamnar i offentliga publikationer. Det gynnar inte svenska skattebetalare.”

var försvarsminister en vecka:

”Då skulle jag verka för att Försvarsberedningen får ett tilläggsuppdrag att utreda ett svenskt Nato-medlemskap, samt att verka för att Försvarsmakten får ett tilläggsuppdrag att för kommande år planera för en försvarsmakts-gemensam övning på svenskt territorium med inbjudna förband från EU och Nato. Värdet av mottagardelen av vår solidaritetsdeklaration är noll och intet till dess den övats.”

fick skicka ett budskap till politikerna:

”Jag tycker det finns en stor blåögdhet parallellt med en besserwisser-attityd. Jag ser en många gånger enorm diskrepans mellan hur man på politisk nivå beskriver Försvarsmakten och dess verksamhet, kontra den bild jag själv har och som jag får förmedlat till mig. Man måste bli mycket bättre på att gå under ytan istället för att förbluffas av kulisser och smicker. Jag upplever att man är alldeles för dåligt insatt i sakfrågorna. Ska man ansvara för Sveriges försvarsförmåga om 20 år så måste man sätta sig in i sakfrågor på ett helt annat sätt än vad som nu sker.”

Wisemen - inte Wiseman. Stor skillnad.

FAKTA WISEMAN

Ålder: Som "Karlsson på taket", en man i mina bästa år.

Jobbar som: Officer.

På fritiden: Bloggare och livsnjutare.

På nattduksbordet: Mobiltelefon, ett glas vatten och anteckningsmateriel. Läser gör jag mest på platta och under restid.

I spellistan: Allt från Verdi till Swedish House Mafia och hårdrock från 80-talet.

De tre viktigaste sakerna de tre kommande åren för Försvarsmakten – enligt Wiseman

ETT: "Större övningar, där man övar större förband över försvarsgrensgränserna. Vi behöver öka vår förmåga genom att återta den på nästan alla områden. Ju mer vi övar, ju mer vi syns, desto mer bygger vi folkförankring. Samtidigt kräver detta att vi är öppna med vår verksamhet, såväl den övningsmässiga som den skarpa i närområdet vilken nu närmast är tabu att nämna."

TVÅ: "Personalvård. Vi måste bli mycket bättre på att ta hand om den personal vi har och se till att vi inte blir av med den personal vi har störst behov av att behålla."

TRE: "Rekrytering. Löser vi ettan och tvåan så blir trean betydligt enklare. Får vi inte rekryteringen i ordning finns det ingen försvarsmakt och därmed inget svenskt försvar."

3 saker som i dag är bra inom Försvarsmakten – Wisemans version

1. – Absolut bäst är att ÖB, mer eller mindre avsiktligt, tog bladet från munnen och drog igång den oerhört välbehövliga försvarsdebatt vi har haft i drygt tre månader. Håll den brinnande!"
2. – Jag upplever att det idag finns ett helt annat driv när vi väl gör saker än för några år sedan."
3. – Folk har idag mycket mindre problem med att berätta om brister och svårigheter än för bara några år sedan när man knappt kunde beskriva något som "utmaningar". Vi vinner på att vara ärliga, men vi kan bli ännu "ärligare".

3 saker som i dag är dåliga inom Försvarsmakten – Wisemans version

1. – Framtidstron. Var och var annan person som jag möter talar om att hitta ett civilt jobb för man ser inte någon framtid i Försvarsmakten.
2. – Vi är för hemliga och för syltryggade.. Vem har slagit i våra försvarspolitikerna att vi skulle kunna försvara Sverige mer än en vecka, på mer än en plats och mot något annat än en mycket begränsad angripare? Sluta sminka grisen!
3. – Vi är på god väg att gå i samma fälla som polisen och sjukvården vad gäller avskaffande av administration, outsourcing och förlorad känsla för vad som är kärnverksamhet och hur denna ska stödjas.

... och här är fem andra försvarsbloggar att ha koll på

FÖRSVAR OCH SÄKERHET

kkvra.se/category/forsvaar-och-sakerhet/
Kungliga Krigsvetenskapsakademiens blogg och debattforum, redaktör Johan Wictorin.

OBSERVATIONSPLATSEN

oplatsen.wordpress.com/
Inriktad på den militärtekniska utvecklingen i Ryssland.

BORNEOS LOOPAR

borneosloopar.blogspot.se/
Flygvapenfärgad blogg med fokus på människan i Försvarsmaktens verksamhet.

SKIPPER

navyskipper.blogspot.se/
Marinbaserad blogg med bred försvarsinriktning.

FM:s BLOGGPORTAL

blogg.forsvarsmakten.se
FS 24 egna ord från Afghanistan, Combat Cameras bilder och Jessicas tankar om att göra GMU – allt finns på de 50 bloggar som finns på portalen.

Psst! Vill du ha FULL KOLL på allt som skrivs om Försvarsmakten?
Anslut dig till Twitterkontot @MikaelSthlm.

Bär basker bättre

Från början buren av franska bergsbönder som värmande skydd. Sedan symbolen för elitförband världen runt.

I dag finns den rundkulliga huvudbonaden på de flesta svenska förband.

1918 började det första pansarförbandet, *British Tank Corps* bära basker, men de var inte först: franska *Chasseurs Alpins* drog på sig filtmössorna redan på 1880-talet. Inspirationen till valet av huvudbonad sågs ha varit lokalbefolkningen i bergen som ofta bar den praktiska baskern, vilken kunde dras ner över öronen när det blev för kallt.

För pansartrupperna var baskern också praktisk: man kunde ha hörlurar till den, den kunde vadderas för att fungera som en mjuk hjälm och den hade inga kanter som stack ut i den trånga stridsvagnen.

Franska *Chasseurs Alpins*.

Färgen svart sägs ha valts för att oljefläckar inte skulle synas.

En föregångare till baskern bars av svenska pansartrupper och kallades stridsvagnsmössa m/30, men det första svenska modellåret på en basker är från 1952 och är Fallskärmmjögarskolans vinröda modell.

Exakt hur en basker bör bäras finns det olika åsikter om men gemensamt är att det egna förbandets sätt är självklart det enda korrekta. Men den som förfasas över hur kollegan eller grannförbandet bär sin basker kanske ska låta bli att titta på bilden här intill.

Den föreställer soldater från den israeliska Nahal-brigaden, en enhet känd för både sin kompetens (2010 vann en av brigadens bataljoner priset som israeliska försvarsmaktens främsta förband) och sina ljusgröna bask-

Israeliska Nahal-brigaden.

Amerikanska Special Forces.

TEXT: DAG ENANDER/INFO

FOTO: WIKI COMMONS

FEMETTA

- testa din allmänbildning mot ledamöterna i Försvarsmaktsledningen. Den här gången är det C MUST Gunnar Karlsson som svarar. Han fick 9 poäng – hur många får du?

EN TV-SERIE

5 poäng: Inspirerad av filmen med samma namn, som i sin tur bygger på boken av Richard Hooker.

4 poäng: Sista avsnittet är det serieavsnitt som setts av flest amerikaner genom tiderna.

3 poäng: Några av figurerna? "Falköga", "Hot Lips" och fusktransvestiten Klinger.

2 poäng: Svart komediserie som skildrar ett fältsjukhus under Koreakriget. 251 avsnitt spelades in.

1 poäng: Mobilt Armé Kirurgiskt Sjukhus – fast förkortat och på engelska.

EN TIDNING

5 poäng: Ägdes under 1990-talet av de grekiska bröderna Theodoros och Christos Giannikos.

4 poäng: Första numret kom ut den 5 maj 1912. Då utan politisk inriktning och gjord i Wien.

3 poäng: Leo Trotskij hette en av de första redaktörerna. Var kommunistpartiets officiella tidning.

2 poäng: Sovjetiska militära förband var tvungna att prenumerera på tidningen.

1 poäng: Försvarets forum har påstått likna denna publikation vars namn betyder "Sanning".

EN FLAGGA

5 poäng: Antogs officiellt den 1 maj 1983. Baserad på den dåvarande frihetsrörelsens förlaga.

4 poäng: Grön, svart, gul med två smala vita band. Röd triangel med gul stjärna med tre symboler.

3 poäng: Är tillsammans med Guatemala de enda flaggorna med handeldvapen i. Plus bok och hacka.

2 poäng: Vapnet i flaggan? En Kalashnikov AK-47, med monterad bajonett.

1 poäng: Före detta portugisisk koloni på Afrikas östkust. Sydafrikas norra granne.

Gunnars svar: VILKEN TV-SERIE? "MASH", på tre poäng. VILKEN TIDNING? "Pravda! På tre poäng." VILKEN FLAGGA? "Mogambiques på tre poäng."

Anti-akademisering

Det militära yrket beskrivs internationellt ofta som en profession – en yrkeskår med en unik anda, etik och expertis. Denna expertis består lika mycket i kunskaper som färdigheter – förmågan till väpnad strid – men framförallt förmågan att utveckla detta expertkunnande. Detta gör begreppet profession optimalt för en yrkeskår som möter en krigföring i ständig utveckling.

Detta ingick i målbilden för reformen mot den nuvarande officersutbildningen. Men den gavs ett olyckligt namn som skulle komma att färga debatten för lång tid: Man valde att kalla det akademisering!

Missuppfattningar byggde omedelbart upp ett organisatoriskt motstånd. Akademiskt låter teoretiskt och eftersom yrket är praktiskt kan det inte vara bra! Med tiden har akademiseringen även på vissa håll blivit en syndabock för allmänt missnöje.

Resultatet av att begreppet missuppfattats eller gisslantagits blir nästan komiskt; akademiseringen kritiseras för att förespråka en teoretisering som den rätt implementerad skulle ha motverkat.

Men det finns viss anledning till oro. Reformeringen av officersutbildningen har under genomförandet stundtals överfokuserat på att utbildningen ska anpassas efter civila regelverk i syfte att ge poäng och examensrätt. Avgörande för en stark profession är att den kan kontrollera alla aspekter av sin egen utbildning. Men att överanpassa utbildningen för att passa in i yttre ramar riskerar tvärtom leda till en minskad kontroll.

Åtgärder som minskar de yrkesverksammas möjlighet att utveckla sitt eget expertkunnande kan bäst beskrivas som en anti-akademisering vilken motverkar det ursprungliga syftet och i förlängningen leder till en svagare profession.

En akademisering är ett utmärkt sätt att bygga en stark profession. Men den kräver att Försvarsmakten i alla aspekter driver uttagning, utbildning och utveckling utifrån vilka officerare vi vill ha och vilka kunskaper, färdigheter och personliga egenskaper de bör besitta.

David Bergman, kapten LedR & filosofie magister i psykologi

Foto: Niklas Gustafsson/ComCam

Posttidning B

FÖRSVARSMAKTEN

FÖRSVARETS FORUM, SE-107 85 STOCKHOLM

VETERANDAGEN DEN 29 MAJ

Kom och hylla Sveriges veteraner!

Program:

- 10.00- 20.00 (paus under själva ceremonin) på Gärdet invid Sjöhistoriska museet på Djurgården i Stockholm: Förevisningar från Försvarmakten samt andra deltagande myndigheter och organisationer. Det kommer bland annat vara möjligt för både allmänhet och försvarsmaktsanställda att provåka Stridsbåt 90, se en Helikopter 16 "Black Hawk" på nära håll och att lära sig mer om sjukvård, ledning och minröjning i internationella insatser.
- 14.30-16.00 Veterandagsceremoni på gräsmattan framför Sjöhistoriska museet: H.M Konungen inviger veteranmonumentet. ÖB Sverker Göranson delar ut Försvarmaktens medalj till sårade i strid och förtjänstmedalj med svärd och utan svärd.
- 16.00-19.30 Mingel i mässtält i anslutning till Sjöhistoriska museet. Servering av mat och dryck.
- 17.30-19.30 Musikunderhållning och konsert med fältartisterna i mässtältet. Konserten är öppen för allmänheten.

Välkomna!